

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1805
Ημερομ. Κατάθεσης: 26/11/2024

ΕΡΩΤΗΣΗ

Θεσσαλονίκη, 26/11/2024

Του: Χήτα Κωνσταντίνου, Βουλευτή Β΄ Θεσσαλονίκης

ΠΡΟΣ: Τον κ. Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
Τον κ. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΘΕΜΑ: «**Ανάγκη αντικατάστασης υδροβόρων καλλιεργειών από φυτά ανθεκτικά σε ξηροθερμικές συνθήκες ως λύση για την κλιματική κρίση και την έλλειψη νερού**»

Κύριοι Υπουργοί,

Σύμφωνα με αγρότες, γεωπόνους, δασολόγους, περιβαλλοντολόγους και πανεπιστημιακούς, επιβάλλεται η αναδιάρθρωση των «υδροβόρων» καλλιεργειών και η στροφή σε μη υδροβόρες/ξηρικές καλλιέργειες, ώστε η ελληνική γεωργία να προσαρμοστεί στην κλιματική κρίση, βάσει της Νέας ΚΑΠ. Προτείνεται αλλαγή του γεωργικού - αναπτυξιακού μοντέλου και νέες πολιτικές κατά της μείωσης των υδατικών αποθεμάτων (ως αποτέλεσμα δεκαετιών κακοδιαχείρισης και αλόγιστης χρήσης τους, δραματικής αλλαγής των καιρικών συνθηκών/αισθητής μείωσης των βροχοπτώσεων και αύξησης της μέσης θερμοκρασίας), καθώς και κατά της τοξικότητας και ρύπανσης του περιβάλλοντος και των υδροφορέων από τα αγροχημικά. Ενώ και λόγω των αυξήσεων στο ηλεκτρικό ρεύμα - απαιτούμενο για άρδευση και πότισμα μέσω των αντλιακών συγκροτημάτων, ιδιωτικών γεωτρήσεων και συλλογικών «ΤΟΕΒ» - επιτείνεται περαιτέρω το πρόβλημα.

Η δημιουργία εθνικής στρατηγικής για την καλλιέργεια στην Ελλάδα κρίνεται επιβεβλημένη, καθώς σύμφωνα με επιστημονική μελέτη του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προβλέπεται η χώρα μας να αντιμετωπίσει αυξημένες ελλείψεις νερού για άρδευση γεωργικών καλλιεργειών και επιδείνωση της λειψυδρίας, ιδίως τα καλοκαίρια, άρα και μειωμένη διαθεσιμότητα τροφίμων. Επιπλέον, η χώρα κατέχει ρεκόρ στην υπεράντληση - το δεύτερο μεγαλύτερο διεθνώς και διπλάσιο του μέσου όρου παγκοσμίως «υδατικό αποτύπωμα» - ενώ το 80% του νερού καταναλώνεται στη γεωργία, κυρίως από τις κυρίαρχες «επικηρυγμένες» υδροβόρες καλλιέργειες (ήτοι βαμβάκι, καλαμπόκι, ρύζι, τριφύλλι αλλά και η βιομηχανική ντομάτα). Οι δε «εαρινές» καλλιέργειες, κατά την περίοδο του καλοκαιριού έχουν ιδιαίτερα αυξημένες ανάγκες για νερό αλλά χωρίς τις απαραίτητες βροχοπτώσεις και χρεία έντονης άρδευσης.

Αυτές προτείνεται να αντικατασταθούν με άλλες ανθεκτικές ποικιλίες στο υδατικό στρες και την παρατεταμένη ξηρασία (φυτά χωρίς χρεία νερού πέραν των βροχοπτώσεων), καθώς και με ξηρικές καλλιέργειες (βασίζόμενες στην εδαφική υγρασία και στις ετήσιες βροχοπτώσεις, χωρίς δίκτυο άρδευσης).

Οι υπάρχουσες προτάσεις συμπεριλαμβάνουν «εξωτικά» είδη «αρχέγονων» φυτών άλλων ηπείρων. Ενδεικτικά, το ΥΠΑΑΤ αναφέρει τα κάτωθι: Κινόα, Τσία, Τεφ, Γλυκοπατάτα, Τσουκνίδα, Μαύρο Σινάπι, Νιγκέλα, Καμελίνα, Μουκούνα, Λινάρι και Σιταροκρίθαρο, κύριες τροφές άλλων λαών αλλά πολλές εξ αυτών άσχετες με την παραδοσιακή και σύγχρονη ελληνική διατροφή.

Επιγραμματικά, οι ως άνω αναφέρουν τα κάτωθι: αμάραντο, φόνιο, τάρο και το σιτηρό κέρντζα, καθώς και τα διάφορα όσπρια (φασόλια κάθε είδους, ρεβίθια, φακές, φάβα, κ.ά.) προς περαιτέρω εμπλουτισμό της διατροφής μας και χρήζουν πολύ λιγότερο αρδευτικό νερό, ενώ «το σιταροκρίθαρο είναι το πιο ελπιδοφόρο και εμπορικό από τα φυτά για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής». Σύμφωνα με τους ίδιους θα πρέπει να δοθεί βαρύτητα στην επέκταση της καλλιέργειας της ελιάς (ενός καθαρά μεσογειακού δέντρου), ενώ για ακόμη μεγαλύτερη καλλιεργητική πρόσοδο, προτείνουν και δεντροκομικές καλλιέργειες, προσαρμοσμένες στην κλιματική αλλαγή (όπως χαρουπιές, συκιές, δαμασκηνιές, αμυγδαλιές, φιστικιές Αιγίνης), ακόμη και θαμνώδεις (όπως φραγκόσυκα και κάπαρη).

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με τους άνω, τα αντιπλημμυρικά και υδρολογικά έργα δε “φαίνονται”, είναι έργα “μη πολιτικώς εξαργυρώσιμα” και δη σε περίοδο τετραετίας, επομένως συνεχίζεται η εξάντληση των υδροφορέων για πότισμα «εμπορικών» ποικιλιών - όχι για παραγωγή τροφής αλλά για κέρδη εταιρειών – εμπόρων - επιδοτήσεις κλπ. Ο αγροτικός κόσμος προσανατολίζεται στον όγκο παραγωγής ή στην απορροφησιμότητα της αγοράς, ενώ πρέπει να είναι προσανατολισμένος στην ποιοτική γεωργία χαμηλών εισροών με παραδοσιακές ποικιλίες φυτών, με ποιοτικά προϊόντα με ονομασίες ΠΟΠ και ταυτόχρονα, με πολιτικά πρόσωπα που θα διεκδικήσουν πόρους και πολιτικές επανόρθωσης, μετά από τα συσσωρευμένα παρελθοντικά λάθη, να αντιμετωπίσει την κλιματική κρίση και την έλλειψη νερού. Ζητούν από την Πολιτεία νέα Προγράμματα Στήριξης, εθνικά και ευρωπαϊκά, ώστε με άλλες προτεινόμενες ανθεκτικές ποικιλίες στο υδατικό στρες και με την ξηρική καλλιέργεια να αντικατασταθούν οι υδροβόρες καλλιέργειες.

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω,

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

Προτίθεστε να λάβετε τις απαραίτητες πρωτοβουλίες, προκειμένου να δοθούν οικονομικά κίνητρα στους αγρότες, ούτως ώστε να αντικαταστήσουν τις υδροβόρες καλλιέργειες με άλλες προτεινόμενες ανθεκτικές ποικιλίες στο υδατικό στρες, καθώς και με την ξηρική καλλιέργεια, μέσω Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης, εθνικών και ευρωπαϊκών, συγχρηματοδοτούμενων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο, με στόχο την ενίσχυση του πρωτογενή τομέα, την προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, καθώς και την ενίσχυση του κοινωνικού ιστού στις αγροτικές περιοχές;

Ο ερωτών Βουλευτής

ΧΗΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ